

І знайдеш ти скарб у собі

Про книгу

Аліса ніколи не була богобоязною парафіянкою, що молилася, перш ніж з'їсти пиріжок. А для священника Жеремі віра була повітрям, сенсом існування. Та парафіян у церкві всього дванадцять, як тих апостолів. І практична атеїстка Аліса вирішує допомогти старому другові покращити ці показники. Для неї це просто черговий проєкт, який треба «розкрутити». Але заглиблюючись у світ духовного, Аліса відчуває, як щось в ній починає змінюватися. Тісні стіни скептицизму та іронії, що здавалися їй справжньою свободою, поступово розсуваються. Здається, ще крок — і Алісі відкриється істина, яку вона вперто не хотіла помічати. Але всесвіт довкола раптом стане незміряним. І не загубиться в нім лише той, хто зрозуміє, чого хоче насправді.

— І ЗНАЙДЕШ
ТИ СКАРБ
У СОБІ

— ЛОРАН ГҮНЕЛЬ —

— LAURENT GOUNELLE —

ET TU TROUVERAS
LE TRÉSOR
— QUI DORT
EN TOI

Roman

KERO

— ЛОРАН ГҮНЕЛЬ —

— І ЗНАЙДЕШ
ТИ СКАРБ
У СОБІ

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2021 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2021

ISBN 978-617-12-8520-0 (epub)

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Електронна версія створена за виданням:

Published by arrangement with SAS Lester Literary Agency & Associates

Перекладено за виданням:
Gounelle L. Et tu trouveras le trésor qui dort en toi : Roman / Laurent Gounelle. — Paris : Kero,
2016. — 336 p.

Переклад з французької *Юлії Кузьменко*

Дизайнер обкладинки *Анастасія Попова*

© Kero, 2016

© depositphotos.com / emojoez, ntlstudio, biscotto.design, mi-lo827, обкладинка, 2021

© Nemiro Ltd, видання українською мовою, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і ху-дожне оформлення, 2021

Гунель Л.

Г94 І знайдеш ти скарб у собі : роман / Лоран Гунель ; пер. з фр. Ю. Кузьменко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 288 с.

ISBN 978-617-12-8323-7

ISBN 978-2-366-58171-3 (фр.)

Аліса ніколи не була богобоязною вірянкою, що молилася перед тим, як з'їсти пиріжок. А для священника Жеремі віра була повітрям, сенсом існування. Та вірян у церкві щодня стає все менше. І практична Аліса вирішує допомогти старому другові покращити приходські справи. Для неї це просто черговий проект, який треба розкрутити. Але, заглиблюючись у світ духовного, Аліса відчуває, як щось в ній починає змінюватися. Тісні стіни скептицизму та іронії, що видавалися їй справжньою свободою, поступово розсуваються. Здається, ще крок — і Алісі відкриється істина, яку вона вперто не хотіла помічати. Раптом світ довкола стає незміряним. І не загубиться в ньому лише той, хто зрозуміє, чого хоче насправді.

УДК 821.133.1

Мой сестри Софи

...вузька та дорога, що веде до життя, і мало таких, що її знаходять.

Євангелія від Матея 7:14¹

¹ Тут і далі цитати з Біблії в українському перекладі Івана Хоменка. (Тут і далі прим. перекл.)

ЧАСТИНА ПЕРША

І не вподібнюйтеся до цього світу,
але перемінюйтесь оновленням
вашого розуму...

Послання до Римлян 12:2

1

Поклавши слухавку, Аліса не стримала вдоволеної усмішки. Катарський клієнт ухвалив заявку консалтингової фірми з комунікацій, де Аліса працювала. Неприлюдний тендер анонсували півроку тому. Катарське агентство міжнародної промоції шукало Західного партнера, щоб поліпшити імідж країни й розвіяти підозри про фінансування Ісламської Держави.

П'ять, усього п'ять учасників тендеру — дві американські компанії, одна іспанська, одна німецька й одна французька. Шанс на перемогу — один із п'яти, і Аліса твердо вірила в успіх.

Сидячи в робочому кабінеті, жінка зробила глибокий вдих і потягнулася, відкинувшись на спинку фотеля й розвернувши його до панорамного вікна. У шибці відображалася діяльна жінка, вбрана в костюм доволі строгого крою, що не в'язався з неслухняною копицею довгих руських кучерів. Жінка вимкнула настільну лампу, і відображення в шибці зникло. На 53-му поверсі вежі Монпарнас вона була неначе просто серед неба — потьмареного на схилі дня неба, де пливли димчасті хмари. Біля підніжжя вежі вирувало життя міста, засвічувалися вечірні вогні поміж тисяч будинків, що простягалися в неозору далину й прихищали мільйони людей. О цій порі, у кінці робочого дня, дороги були запруджені автівками, а на тротуарах сновигали невиразні цяточки — пішоходи. Аліса усміхнено розглядала світ долі. Стільки людей ще переконувати, стільки викликів приймати, стільки піднесення відчувати... Відтоді як вона ходить на семінари особистісного розвитку Тоубі Коллінза, у неї з'явилася впевненість у

собі, що дозволяла отримувати задоволення від роботи попри напружену обстановку в офісі й конкуренцію.

Аліса знову вдихнула й розслабилася. Тео в цей час удома з нянею. Поль, як завжди, вернеться пізно. Вона, мабуть, уже буде спати, коли таксі висадить його коло будинку. І як би нічні таксисти заробляли без пізніх повернень працівників адвокатських контор?

Скоріше б відпустка, подумала Аліса. Можна буде провести трохи часу разом. Якщо її команда отримає катарський контракт, їй точно підвищать зарплату. Або дадуть велику премію. Напевно не відмовлять. За рахунок цього вони зможуть дозволити собі велику мандрівку всією сім'єю. А чом би не в Австралію? Австралія... досі не здійснена юнацька мрія.

Задзвонив телефон. Це її батько.

— Тату, я на роботі.

— Люба, ти приїдеш на вихідних у Клюні?

— Так, обов'язково.

— Чудова новина! І Поль теж?

— Ну, якщо не буде дуже зайнятий, наприклад об'їздом клієнтів у Френі чи Флері-Мерожисі²; і якщо згодиться пропустити свої суботні курси малювання — це ж єдина його пристрасть, крім в'язниць.

— Перекажуй від мене вітання, — мовив тато, сміючись. — Зажди, а я сьогодні вранці стрів Жеремі. Схоже, справи в нього не дуже. Його мама хвилюється, постійно мені про це торочить. Якщо приїдеш на вихідних, вона просила, щоб ти якось його підтримала.

У Жеремі справи не дуже? Дивно, що Аліса не завважила цього, коли була в Бургундії на минулих вихідних. Жеремі... Худорлявий, русявий, світло-блакитні очі, тонкі риси предоброго обличчя. Їхнє спільне дитинство в Клюні... Ігри у квача на руїнах абатства, незліченні вигадливі парі (ставка завжди була одною: поцілунок на Новий рік); шалений регіт серед виноградної лози під час збору врожаю, коли вони ховалися та поїдали ягоди, замість збирати; перший поцілунок із ледь відчутним доторком губ у дев'ять років — ініціаторкою була вона, а він почервонів, як помідори на городі в дядька Едуара. Вони мріяли помандрувати разом на край світу — туди, де люди ходять догори дригом, в Австралію. Уже тоді мріялося про Австралію...

Бідний Жеремі — новина про те, що в нього негаразди, засмутила Алісу. Усі здивувалися, коли після успішного навчання він прийняв радикальне рішення. Узяв, та й усе покинув, цілковито змінивши свій шлях, тоді як диплом магістра сталого розвитку був уже в нього в кишені...

Жеремі. Він був поруч, коли вона втратила матір, а потім найкращу подругу. Це сталося за кілька років до знайомства із Полем. Горе спричинило справжню екзистенційну кризу в Алісиному житті. Та Жеремі завжди був готовий вислухати, мав ангельське терпіння, віддано підтримував і по-справжньому допомагав.

Аліса теж хотіла йому допомогти, щось для нього зробити. Але що?

Жінка зробила глибокий вдих, окинувши поглядом натовп біля підніжжя вежі. Алісиним фахом були комунікації за кризових обставин й аж ніяк не психотерапія.

Масивна брама застогнала і знехотя відчинилася. Жеремі протиснувся надвір, лишивши в'язничну браму зачинятися із глухим скреготом. Звернув праворуч і попростував вуличкою Нотр-Дам, вдихаючи свіже повітря погідного березневого дня. Бруківка, що нею крокував Жеремі, потемніла під золотими променями сонця.

На розі вулиці Сент-Оділь суворий Дім фінансів зі заґратованими вікнами видавався сонним. Навпроти розташувалася тютюнова крамниця: до неї вишикувалося з десяток людей у чергу за лотерейними білетами. Сплативши обов'язковий податок, платять ще й довільний.

Жеремі проминув чергу й попростував до вулиці Ламартін — головної вулиці пречудового містечка Клюні, що її окрасою слугують пастельні фасади й барвисті вітрини. Жеремі машинально нарахував тридцять шість відвідувачів ресторанчика «Ля Насьйон», що смакували каву на терасі. Кава, подумав він собі, підтримує пробуджений стан духу, не пробуджуючи його насправді.

Трохи далі вишикувалася черга за лотерейними білетами до другої тютюнової крамнички — аж чотирнадцять осіб націлилися поліпшити своє життя лотереєю.

Жеремі нарахував двадцять два клієнти в ковбасника Дюпакьє, звідки линули пахощі, годні спокусити навіть вегетаріанця; і ще з десятків осіб із келихами вина в руках куштували сир біля сирного фургона.

Жеремі звернув на іншу вулицю, що вела вгору. Яскраві промені сонця підкреслювали виступи каменів, пілястрів, колон, піддашків й інших елементів фасадів романської архітектури. Багато люду зібралось у чудового оптика — вочевидь, прагнули отримати кращий зір. Та чи бачитимуть ясніше свій шлях у житті?

За столиками на терасі в кондитера-шоколатьє Жермена, чия слава ширилася далеко за межі регіону Божоле, сиділо тридцять чотири ласуни. Жеремі всміхнувся й подумав: люди віддаються чреволюбству, коли їхні душі зосереджені тільки на тілесних задоволеннях.

Повернувшись праворуч на вулицю Мюнісіпаль до абатства, проминув облаштоване у стилі Прекрасної епохи «Кафе дю Сантр», де на терасі й у залі нарахував двадцять вісім клієнтів. Ще більше поціновувачів вина зібралось у винниці абатства. Діставшись Абатської площі, Жеремі обійшов широку терасу пивниці «Брассері дю Нор», доценту набиту людьми (щонайменше сімдесят охочих випити), і подався на вулицю Одинадцятого Серпня 1944 року; далі на вулицю Мерсьєр і на вулицю Барр. Туристичне агентство обіцяло клієнтам відкриття нових небес — реклама викликала в Жеремі усмішку.

Багато люду й навпроти агентства, в іншій винниці «О плезір ді вен», назва якої запевняє народ, наче вино й задоволення — тотожні поняття — дивна гра слів, як на пійло, що змінює нашу свідомість, та не годне її піднести.

Ще кілька метрів вулицею, і Жеремі вийшов до залитої сонцем церковної площі. На паперті стояли віряни й перемовлялися. Жеремі привітався, пройшов до входу, штовхнув оббиті шкірою двері, що із приглушеним звуком за ним зачинилися, і занурився у прохолоду церкви.

Усередині була похмура атмосфера, пахтіло вологим камінням і линув тонкий аромат ладану. Жеремі попрямував бічним нефом до хорів. Його кроки не порушили тиші, що в цьому приміщенні була повноправною володаркою. Жеремі прослизнув у ризницю й чекав у напівтемряві. Задзвонили дзвони, і він слухав до останнього удару, що довго відлунював під високим кам'яним склепінням. Тоді поволі

попрямував до віттаря й обернувся до вірян. Церковні колони здіймалися до стрілчастого склепіння, ваблячи погляди й думи до небес, чергуючись із довершеною впорядкованістю і з'єднуючись у величні стрілчасті арки вздовж нефа. Усе в церкві видавалося грандіозним — простір колосальних розмірів й урочиста атмосфера. Обабіч нефа і навіть у центральній частині було темно, але, піднявши погляд, можна було побачити світло — яскраве світло, що заливало склепіння неначе надприродним сяйвом.

Жеремі окинув оком вірян, що порозсідалися рядами.

Дванадцять.

На стільцях у перших рядах нерівномірно розмістилося всього дванадцять парафіян.

Жеремі почав месу.

2

Після меси Жеремі провів парафіян до паперті. Сонце заливало стару покривлену бруківку й виблискувало на середньовічних фасадах маленької площі.

Дві пані похилого віку заходилися теревенити з ним про благодійні заходи. Підійшов старенький виноградар-пенсіонер і простягнув Жеремі футляр.

— Візьміть, отче, дозвольте вам це подарувати.

У Клюні виноградар дістав прізвисько Поміщик: його легко було впізнати здалеку за величною, старомодною ходою; незмінно у твідовій маринарці з шевронами; суворе обличчя й неслухняне сиве волосся а-ля Герберт фон Караян. Старенький був майже глухим, та компенсував слабкість авторитетним виглядом (щоправда, не годен був приховати доброї вдачі) й огрядністю, яка, попри невисокий зріст, забезпечувала йому показну зовнішність.

Жеремі відкрив футляр.

— Годинник?

— Не шукайте підтексту! Я просто завважив, що у вас немає годинника.

— Але це дуже гарний годинник...

— Прошу?

Приятель виноградаря Етьєнн, попри заїкання, прийшов на допомогу. Худорлявий, низенький Етьєнн мав ніжні риси обличчя, зачесане набік волосся кольору слонової кістки і найдобріший погляд. Малоімовірно приятелювання глухого й заїки було не таким гротескним, як здається: Етьєннове мовленнєве порушення особливо давалося взнаки в особистих бесідах, але трохи відступало, коли чоловік відчував обов'язок переказати щось Вікторові.

— Пан священик к... каже..., годинник... дуже гарний! — прокричав Етьєнн приятелєві у вухо.

— А, так... французький, вироблений у Франш-Конте. Одна з останніх моделей...

Етьєнн раніше працював на виноробні. За роки ієрархічна дистанція між чоловіками поступово стерлася, і на пенсії Віктор згодився навіть перейти на «ти». Поміщик нетямився через якісь дрібнички і зганяв злість на Етьєннові, але той лише посміювався, бо вмів заплющувати очі на спалахи гніву колишнього патрона. Обидва вже передали естафету наступному поколінню: старша дочка Поміщика об'єднала зусилля з Етьєнновим сином. У часи батьків вино трохи псувалося (злі язики казали, що на виноробні погано промивали діжки), але добре продавалося, адже раніше французи ще пили вина масового вжитку. Нині ж доводилося вести боротьбу за виживання. Діти багато працювали, щоб удосконалити продукт, і завдяки титанічним зусиллям досягли успіху. Вино дуже цінувалося в регіоні, але далі Макона слава не ширилася.

— Дуже мило з вашого боку, — подякував Жеремі, силкуючись говорити чимголосніше.

— Я купив його в «Прадій», що на вулиці Мерсьєр, в одного з рідкісних на сьогодні годинникарів, які ще вміють витягати й лагодити механізм...

— Доброго дня, отче, — вигукнули майже воднораз Жермена й Корнелі.

То були дві маленькі бабусенці, що зажили собі слави пліткарки — у місті їх звали «дві святоші». Жермена мала жвавий погляд і фарбоване чорне волосся, доволі великий і трохи кирпатий ніс, любила носити довгі плісовані спідниці з темного велюру й білі шкарпетки в тон

кореням волосся. Корнелі губилася на її фоні через безбарвну особистість і таку саму безбарвну зовнішність: фарбоване в жовтуватий беж волосся, бежевий кардиган, бежева плісована спідниця до п'ят, бежеві шкіряні мокасини з гострими передами. Лише деколи, дозволивши собі трохи фантазії, вона могла прикрасити голову, наприклад, зеленою велюровою пов'язкою.

Жеремі привітався з жінками і, вибачившись, вернувся в церкву. Перетнув неф, окинувши поглядом порожні ряди, а зайшовши в ризницю, скинув епітрахиль і ризу. Почулися тихі кроки й легке шурхотіння одягу. То прийшла одна з черниць, що разом із іншими сестрами жила в крилі плебанії. Він наблизився до неї і простягнув футляр.

— Продайте, а гроші роздайте бідним, — сказав він.

Сестра всміхнувшись узяла цінну річ.

Жеремі пригадав кюре з Арсу — священика ХІХ століття, що також віддав отриманого у подарунок годинника на благодійність. Довідавшись про це, дародавець приніс кюре другого годинника, потім ще одного, аж поки не збагнув, що кюре ніколи не зоставить подарунка собі. Тоді вирішив позичити кюре годинника й нарешті мав приємність дивитися, що той носить його. Жеремі часто думав про кюре з Арсу як про ментора.

Жеремі попрямував до вузьких гвинтових сходів дзвіниці й піднявся аж до верхівки, на майданчик під банею просто неба. Частенько сюди приходив усамітнитися, перепочити та подихати.

Присів на виступ. Свіже повітря приносило пахощі природи, дерев. Звідси відкривався запаморочливий краєвид на вкриті старою черепицею дахи будиночків Ключі, що їх барви нагадували темну шкірку маракуї: плоска й округла черепиця підказувала про близькість Півдня. Червоний колір контрастував із яскравою блакиттю неба. Погляд Жеремі линув далі, до порослих лісом схилів, що оточували середньовічне місто.

Усього дванадцять парафіян...

Жеремі був молодим, мав усе життя попереду і присвятив його служінню меси для... дванадцяти осіб. Він зробив довгий беззвучний вдих. Адже бачив себе тим, хто скеровує людей на шляху до духовного пробудження, забезпечує духовну їжу, веде до щастя... Та їх усього

дванадцять. Жеремі поквапився дорікнути собі за цю думку: чи ж то не гординя — отак побиватися? Чи не мріяв він зібрати собі велику парафію? Труснув головою. Та ні, це було щире занепокоєння, чисті, позбавлені корисливості помисли. Він мав справдешнє покликання. Та як здійснити покликання, коли бракує аудиторії? Лише дванадцять парафіян, переважно стареньких, серед яких одна половина приходить у церкву за традицією, а друга через забобонні страхи і близькість смерті...

Жеремі простежив очима за польотом птахи: вона ширяла понад дахами і щезла за дзвіницею абатства (чи радше того, що від нього лишилося), що здіймалася до небес. Більша частина споруди була знищена під час Революції і слугувала селянам кам'яним кар'єром... Аж не віриться, що колись це місце було одним із центрів християнства, належало до чернечого ордену, що налічував тисяча двісті абатств і монастирів по всій Європі й близько десяти тисяч ченців. Абатство Жеремі було доволі впливовим — безпосередньо підпорядкованим Святому престолу, та й, до слова, із Кльоні походило багато пап. І що від цього зосталося нині? Лише дванадцять парафіян, що губилися у церкві, спорудженій на чотириста осіб.

Жеремі вдихнув чисте повітря. Унизу мініатюрні фігурки перехожих сновигали торговою вулицею і прилеглими до неї вуличками. Довго їх споглядав, розмірковуючи про всі ті душі, що хотів би пробудити, якби ж тільки вони до нього прийшли. Потрібен сплеск свідомості, розуміння того, що існують й інші речі, крім грошей, повсякденних задовольень, закупів, відеоігор, сексу й телебачення. Чи ж це ще можливо? Жеремі здавалося, що він один з останніх представників релігії під загрозою зникнення. Він утрачав мотивацію, і відчуття власної непотрібності в цьому сенсі гнітило його.

Деколи Жеремі згадував вугільну шахту, де побував, коли ще вчився на магістерці сталого розвитку. Директор шахти не розумів, що обстоює енергетику минулого. Розводився про свою діяльність як ніде нічого, мов і не відав, що в нього дедалі менше клієнтів, дедалі менше робітників і що неминуче прийде час, коли шахти не стане. Жеремі пожалів бідолаху. А сьогодні запитував себе, чи не опинився в такій самій ситуації, із тією лиш відмінністю, що вугілля шкодить людині. Працюючи в шахті, люди змушені спускатися в надра землі, а ввечері

вертатися чорними з голови до ніг. Зникнення такої діяльності, напевне, засвідчить позитивну еволюцію. А от духовність пробуджує людей, вабить їх у вишину. Якщо вона зникне, що ж тоді лишиться?

Жеремі зітхнув. Почувався безсилим, знеохоченим, позбавленим покликання. Утім, певною мірою приймав свою тугу. Десь у глибині душі передчував: із найглибшої темряви виринає світло.

3

У ліфт зайшла сусідка знизу, двері гахнули, і ліфт із гуркотом поїхав додолу. Ця білявка, вочевидь, приділяла багато уваги своїй зовнішності, щоб не сказати більше, мала шикарний вигляд. Стискаючи руку сина, роздратована Аліса втупилася в номери поверхів, що поперемінно підсвічувалися. Чому чоловік так всміхнувся цій гадюці? Легко бути гарною, коли не маєш займатися дитиною, можеш викинути півзарплати на лахи й півтори години на ранковий макіяж. І ось у цю пастку потрапив її Поль. Нестерпно!

Двері ліфта відчинилися, і краля із сумочкою «Гуччі» на плечі зацокотіла високими підборами до виходу. Аліса потягла сина й валізу «Делсі» до зупинки таксі. Поль ішов слідом із дорожньою торбою в одній руці й мобільним телефоном у другій: читав на ходу емейли чи новини.

За дві години вони припаркували орендовану на Маконському вокзалі TGV автівку перед будинком Алісиного батька в Кльоні. То була споруда XVIII століття: високі білі вікна з маленькими шибками, зелені віконниці в стилі «прованс» і гарний фасад, пофарбований у блідо-рожевий колір й усіяний гліциніями. Тео жваво побіг до дзвінка. Дідусь відчинив двері, і хлопчик протиснувся між його ніг досередини.

— Гойдалка його цікавить більше, ніж я, — зі сміхом сказав старий.
— Як доїхали?

Аліса поцілувала батька. Поль потиснув йому руку. Кожного приїзду донька тішилася, що, попри похилий вік, батько лишається безжурним і бадьорим. Його помережане зморшками обличчя світилося. Зморшки

гармонійно обрамлювали блакитні очі, а голову вкривало тонке сиве волосся.

Вони зайшли досередини й привіталися із Мадлен — матір'ю Жеремі, яка тримала в руці горнятко чаю. Поль відразу поніс багаж нагору.

— Я вже йду, — заявила Мадлен, підводячись. — Не заважатиму сімейній зустрічі.

— Та ні, лишайтесь! — запротестувала Аліса.

— Не хочу набридати балачками. Я розповіла твоєму батькові, що тривожуся за Жеремі. Знаєш, він мене дуже непокоїть...

Мадлен пішла до дверей.

— Тато вже розповів мені про це у двох словах.

На ґанку стара пані обернулася й, сумно всміхаючись, замислено подивилася на Алісу.

— А він же розривався між любов'ю до Бога і до тебе... Він тебе, знаєш, боготворив! Якби ж вибрав тебе, зараз би все було гаразд.

Спантеличена Аліса мовчки дивилася жінці вслід.

— Люба, будеш чай? — гукнув батько із вітальні.

— Іду-іду.

Тим часом у голові в Аліси стрімко проносилися картинки. Минулі роки, туманні спогади. Жеремі таки намагався закрутити з нею, щоправда, доволі незграбно. Вона не гралася з його почуттями, не давала марної надії: цінувала їхню дружбу, але між ними не могло бути більшого. Він ніяк не відреагував на відмову, не виявив жодної емоції, і їхня дружба справді продовжилася як ніде нічого. Вона дійшла висновку, що то було мимовільне захоплення юності, коли так легко переконати себе, ніби закохався в того, хто поруч. Аліса й гадки не мала, що він аж так її кохав. На якому етапі це трапилося? Може, саме напередодні його вступу до семінарії.

Аліса нервово прикусила губу.

Згадала кризу, яку пережила пізніше через втрату рідної людини. Власне, це сталося невдовзі після освідчення Жеремі. Але він, попри нещасливе кохання, підтримував її, вислуховував, допомагав... так, ніби нічого не сталося.

— Ось твій чай, люба, тримай.

— Дякую, тату.

Аліса машинально піднесла горнятко до губ й обпекла язик. Вона була сліпою, от у чому лихо. Сліпою до тодішніх почуттів Жеремі, а тепер — сліпою до його пригніченого стану. Вони ж регулярно бачилися на вихідних, під час її приїздів у Клюні, і вона нічого не завважила. Нічого. Через кар'єру відвернулася від найближчих друзів...

Зненацька Аліса відчула себе егоїсткою. Серце їй краялося, вона згадала, з якою теплотою він поставився до її чоловіка. Жеремі — насправду святий. Тепер вона мусила допомогти йому, щось вдіяти. Байдуже що, аби йому покращало. Він на це заслуговував. І вона йому завинила.

— Куди ти мене везеш? — сміючись, питав Жеремі. — Я не звик до того, що мене викрадають із плебанії!

Маленький орендований «пежо» червоного кольору стрімко мчав автострадою, полишаючи Клюні.

— У «Ле Сен-Мартен» в Шапезі.

— Ми їдемо аж у Шапез просто, щоб пообідати?

— Пусте, це ж не на краю світу, будемо на місці менш ніж за чверть години. Там спокійно поспілкуємося, не те що в Клюні, де на кожному кроці знайомі.

— Твої до нас приєднаються?

Аліса заперечно похитала головою.

— Поль відпочиває вдома. Навчає Тео малювати — це єдине захоплення мого чоловіка, крім юриспруденції.

За кілька хвилин маленька автівка промайнула пагірчасте селище й оточені лісистими схилами виноградники. Аліса опустила шибку. У салон увірвалися дивовижні пахощі.

Вони припаркувалися на в'їзді до тихого села, вийшли з автівки й трохи прогулялися, перше ніж вмотитися на сонечку на маленькій терасі ресторану «Ле Сен-Мартена». Заклад розташувався навпроти романської церкви із прегарною квадратною дзвіницею, що здіймалася до неба. Шапез — самобутнє селище зі старими кам'яними будиночками, чимало з яких прикрашені балюстрадами й голубниками

та обсаджені гліциніями або бегоніями; деякі дахи на старий лад вкриті черепицею ніжних барв.

— Часто тут буваєш? — запитав Жеремі.

— Так, доволі часто. Обожаю цей ресторан!

Вони сіли за столик на терасі й зробили замовлення. Їм винесли біле вино. У Бургундії прийнято пити його на аперитив. Аліса підняла келих.

— За чреволюбство — гріх, що ми скоїмо за обідом!

Цокнулися келихами, й Аліса зробила ковток. М-м-м-м... божественно.

— Певно, краще за віттарне вино?

Жеремі обмежився посмішкою.

Запала тиша.

— Бачила твою матір.

Жодної реакції.

— Вона... хвилюється за тебе.

— Матері завжди хвилюються.

Мовчанка.

Із протилежного боку вулиці пролунав один удар церковних дзвонів, що довго відлунював, поволі завмираючи і стихаючи. У селі запанував спокій, відчуття було таке, наче зупинився час. Березень добігав кінця, і в повітрі ще відчувалася прохолода, та яскраві промені сонця зігрівали щоки — і біле каміння дзвіниці, і аркатуру фасаду.

Аліса трохи помовчала, а тоді сказала руба:

— Я теж за тебе хвилююся.

— Усе добре, — аж надто поспішно відказав він.

Аліса надула губи.

— Жеремі, не треба бути психіатром, щоб бачити, що в тебе негаразди...

Він промовчав, але натиск виявився останньою краплею, і таки поділився тим, що його турбує: розповів, що втрачає мотивацію через сміховинну кількість парафіян, що стримує його служіння, обмежує поле дій аж так, що він почувається непотрібним. Він також зізнався, що почувається безсилим, що йому здається, наче він не може передати послання Ісуса, що навіть його парафіяни по-справжньому не задіюють їх у повсякденному житті.

Аліса дала йому виговоритися — могла хіба поспівчувати: хто ж захоче продовжувати місію такої сумнівної користі?

Коли Жеремі скінчив звірятися, запала мовчанка, і ніщо її не порушувало серед сільської тиші. Церква, попри щедre сонячне освітлення, здавалося, заснула.

— Я можу тобі допомогти, — мовила Аліса. — Якщо дозволиш, я повністю перегляну твою маркетингову стратегію. Це мій фах.

— Мою маркетингову стратегію?!!

Жеремі ледь не похлинувся.

— Не лякайся, це не лайка...

— Алісо, мова про церкву, а не про підприємство. Мені нічого продавати.

— Ну, я ж тільки хочу перевірити твою манеру звертатися до людей і визначити, як її узгодити з їхніми очікуваннями.

— З їхніми очікуваннями? — доволі неприємно вигукнув Жеремі.

— Слухай, безперечно, щось таки можна зробити. Потрібен інший підхід, щоб достукатися до людей.

Жеремі наморщив чоло й сумно всміхнувся.

— Твоя доброта мене зворушила, але як ти сподіваєшся мені допомогти у сфері, на якій геть не знаєшся? Ти ж навіть не віриш у Бога...

Жінка скривилася.

— Та, без проблем, — збрехала вона. — Я звикла братися за невідомі мені сфери. Це особливість моєї роботи. Хіба мушу трохи порозбиратися, щоб в'їхати. Раз плюнути.

Завваживши, що він вагається, вона додала:

— Гадаєш я знаюся на лазаньях? Шоколадній пасті? Автомобілях? Ні. Та це не завадило мені консультувати «Фіндус» у скандалі з кониною в лазаньях; «Ферреро» у зв'язку з додаванням фталатів у «Нутеллу»; чи «Фольксваген» щодо порушень у вимірюванні викидів вуглецю.

— Ну дякую, що порівнюєш мене з безнадійними випадками...

Жінка силувано всміхнулася, узяла келих і повільно надпила, не відводячи очей від Жеремі.

— В усякому разі, — продовжив він, — приклади, що ти наводиш, усі пов'язані із продажем продукції. Це конкретні, матеріальні речі. Не

думаю, що ти компетентна в духовних справах. Духовне не має нічого спільного з матеріальним.

Алісі зробилося прикро. За кого він себе має? Вказує їй, що вона придатна займатися хіба шоколадною пастою...

А вона ж так пишалася посадою консультантки, користувалася повагою у своїй галузі, вела переговори про масштабний міжнародний контракт, щоденно розробляла рекомендації, що допомагали тисячам клієнтів...

— Нагадай, скільки в тебе парафіян?

Він знизав плечима на знак безсилля.

— Нічого не можна вдіяти. Це безнадійно, забудь.

Вона почувалася дитиною, яка вірить, наче здатна переплисти озеро, і якій пояснюють, що це ілюзія.

Востаннє їй прогнозували крах, коли вона була стажеркою і вперше прийшла в офіс. Вона тоді наважилася висунути пропозиції для клієнта, попри те що мусила обмежуватися складанням звітів зі зборів. Їй тоді ввічливо показали місце: мовляв, ваша пропозиція не лізе ні в які ворота, клієнт її не розглядатиме. Вона наполягала, адже була впевнена в цінності своїх ідей, і вимагала права представити пропозицію клієнтові. Пропозиція не тільки була прийнята, а й реалізована, та ще й виявилася надзвичайно успішною. Замість стажування вона отримала безстроковий трудовий договір.

Не думаю, що ти компетентна в духовних справах.

Неприємно таке почути...

— Дай мені два місяці, і я знайду спосіб подвоїти кількість парафіян!

Жеремі підвів погляд.

— Не уявляю, як ти це зробиш, а якщо й зробиш: яка різниця, двадцять чотири чи дванадцять?

Вона подивилася йому просто у вічі.

— Сто! Якщо погодишся виконувати мої поради, я приведу тобі в церкву сотню людей!

Жеремі сумовито зітхнув.

— Алісо, ти говориш нісенітниці. Це неможливо. Ти обманюєш себе. Це тобі не бізнес. Те, що ти робиш у своїй фірмі, не можна застосувати в церкві.

Що більше він ставив її слова під сумнів, то більше в ній наростало злісне бажання продемонструвати свої таланти.

— Закладаюся, в мене вийде.

— Не уявляю, як ти взагалі це робитимеш, на чому базуватиметься твій консалтинг.

— Зарано про це говорити. Але я знайду спосіб, це моя робота.

Жеремі промовчав.

— То як, укладаємо парі?

— І яку, по-твоєму, я можу зробити ставку? Пожертвування в нас мізерні.

Аліса обдарувала Жеремі найгарнішою своєю усмішкою.

— Поцілунок на Новий рік!

Він ностальгійно всміхнувся і нарешті пробурмотів:

— Гаразд.

Аліса долила в келихи вина, і вони цокнулися.

Вона ковтнула, смакуючи задоволення від того, що таки переконала Жеремі.

Тепер час закасати рукави. Вона замислилася, із чого ж почати.

Це нова для неї сфера, і виклик справді неабиякий, як зазначив Жеремі. Але головна проблема в іншому...

Як йому в цьому зізнатися?

Аліса вдруге ковтнула вина.

Вона була атеїсткою, переконаною атеїсткою. Узагалі мала алергію на все, що стосувалося релігії. Її жахали святоші, а переступивши поріг церкви, вона почувалася ні в сих ні в тих.

4

Отже, найперше треба вникнути в роботу — зрозуміти, про що йдеться. Та ж не будеш читати таке, їдучи в автобусі чи очікуючи своєї черги в перукарні або стоматології, а на роботі й поготів. Ознайомитися з брошурою підприємства чи з досьє клієнта — жодних проблем, а ось витягти у всіх на очах Біблію — дивно, соромно якось...

Тож Аліса вигадала прикриття: відсканувала обкладинку книжки, яку Поль щовечора лишав валятися вдома (мусила трохи пошаманити, щоб підігнати формат, та в результаті вдалося роздрукувати ідеальний «камуфляж»).

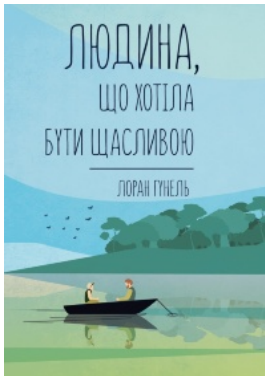
Отак і вийшло, що цього понеділка, коли, попри відсутність роботи, Аліса вирішила для солідності досидіти до 19-ї години, вона витягла з торби червону книжку з логотипом видавництва «Даллоз», надрукованою великими білими літерами назвою «Цивільний кодекс» і редакторською припискою маленьким шрифтом у куточку: «Особа, яка виявила скарб у власному майні, набуває право власності на нього...» (витяг зі Статті 716). Прекрасна ілюзія: такі самі тонесенькі сторінки, як в оригіналі, такий самий формат текстів, надрукованих маленьким шрифтом і розбитих на колонки. Із перших сторінок розкрилася величезна омана: законодавство замінило закони Божі.

Збігла година, Аліса, поринувши в книгу, зіперлася на стіл і нервово покусувала губи — була на межі відчаю. Якби не взяла на себе місію допомагати Жеремі, то лиш посміялася б із тексту, що видавався їй комічним, жалюгідним. Суцільна ахінея, що на голову не налазить, непридатні до життя, а подеколи й геть несосвітенні настанови...

І як їй тепер у біса виконати обіцянку?

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

Рекомендована література

Людина, що хотіла бути
щасливою

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ